

DEMOKRACIE

Demokracie

- ▶ pojem různě chápán, zkoumán z mnoha hledisek, mnohé definice, totožná vymezení chápou pod stejným pojmem něco jiného
- ▶ **přístupy z hlediska**
 - ▶ *etymologického významu*: demokracie jako suverenita lidu
 - ▶ *jejího cíle*: demokracie jako vláda pro lid
 - ▶ *způsobu výkonu moci (vlády)*: vláda lidem (přímá a zastupitelská demokracie)
 - ▶ *postavení nositeli moci*: demokracie jako rovnost občanů
 - ▶ *jejich možnosti jednat*: demokracie jako svoboda jedince

Znaky demokracie

- suverenita lidu
- vláda pro lid (státní moc má sloužit obecným potřebám a blahu celé společnosti)
- vláda lidem (princip voleb, princip volného mandátu)
- pluralita (princip většiny, ochrany menšiny, vláda na čas, vyloučení násilné vlády, princip práva na odpor)
- rovnost členů společnosti
- svoboda (nikdo nebude nucen dělat věci, které zákon nevyžaduje a nedělat věci, které zák. dovoluje)

Demokracie: vládnutí v podmínkách právního státu

- ideologicky, nábožensky neutrální,
- vázanost státu mezinárodními závazky,
- dělba státní moci,
- vázanost mocí zákonodárné, výkonné a soudní ústavou a zákony,
- kontrola ústavnosti a zákonnosti,
- nezávislost soudů a soudců,
- možnost činit to, co není zákonem zakázáno,
- ochrana základních práv a svobod,
- právo na spravedlivý proces,
- rovnost před zákonem a soudem,
- zákaz retroaktivity,
- zásada *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*